

V Bruseli 1. júla 2026
(OR. en)

11291/26

**Medziinštitucionálny spis:
2025/0265(CNS)**

**ATO 35
CADREFIN 319**

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	29. júna 2026
Komu:	Delegácie
Predmet:	Návrh NARIADENIA RADY, ktorým sa zriaďuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradovania jadrových zariadení z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušujú nariadenia (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 – čiastočné všeobecné smerovanie

Delegáciám v prílohe zasielame znenie čiastočného všeobecného smerovania k návrhu nariadenia Rady, ktorým sa zriaďuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradovania jadrových zariadení z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušujú nariadenia (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948, ktoré sa dosiahlo na zasadnutí Rady (zamestnanosť, sociálna politika, zdravie a spotrebiteľské záležitosti) 29. júna 2026.

Návrh

NARIADENIE RADY,

ktorým sa zriaďuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyrad'ovania jadrových zariadení z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušujú nariadenia (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 203,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

Ked'že:

- (1) Účelom tohto nariadenia je stanoviť pravidlá a postupy pre spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti a činnosti vyrad'ovania jadrových zariadení z prevádzky, ktoré vykonáva Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (ďalej len „Spoločenstvo“) v rámci nástroja spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyrad'ovania jadrových zariadení z prevádzky (ďalej len „nástroj“).

¹ Stanovisko ..., Ú. v. EÚ ...

- (2) S cieľom udržiavať a podporovať nepretržité zlepšovanie jadrovej bezpečnosti a jej reguláciu prijala Rada smernicu 2009/71/Euratom². Uvedená smernica a prísne normy, ktoré sa v Spoločenstve uplatňujú v súvislosti s jadrovou bezpečnosťou, ochranou pred žiarením a nakladaním s rádioaktívnym odpadom a vyhoretým palivom, sú príkladmi, ktoré sa majú použiť na účely podnecovania partnerských krajín k tomu, aby prijali podobné prísne normy.
- (3) Spoločenstvo a jeho členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru o jadrovej bezpečnosti prijatého 17. júna 1994³ a Spoločného dohovoru o bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom prijatého 5. septembra 1997⁴.
- (4) Členské štáty Únie sú zmluvnými stranami Zmluvy o nešírení jadrových zbraní podpísanej 1. júla 1968 a uplatňujú dodatkový protokol k svojim dohodám s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE) o bezpečnostných zárukách⁵.

² Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ Ú. v. ES L 318, 11.12.1999, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE), Spoločný dohovor o bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom, ktorý bol prijatý 5. septembra 1997 a nadobudol platnosť 18. júna 2001. K dispozícii na adrese: <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Vzor dodatkového protokolu k dohode (-ám) medzi štátom (-mi) a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu o uplatňovaní bezpečnostných záruk (INFCIRC/540), ktorý schválila Rada guvernérov MAAE 15. mája 1997. K dispozícii online na adrese: [INFCIRC/540 – IModel Protocol Additional to the Agreement\(s\) Between State\(s\) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards](#) a [Dodatkový protokol k Dohode medzi Francúzskom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu o uplatňovaní bezpečnostných záruk vo Francúzsku \(INFCIRC/290/Add.1\)](#), ktorý schválila Rada guvernérov 11. júna 1998. K dispozícii online na adrese: [INFCIRC/290/Add.1 – Protocol Additional to the Agreement between France, the European Atomic Energy Community and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards in France](#)

- (5) Keďže Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“) sa vzťahuje na vnútorné aj vonkajšie politiky a stanovujú sa ňou synergie medzi nimi, tento nástroj má dve zložky, ktoré sa týkajú vonkajších a vnútorných činností.
- (6) Vonkajšou zložkou nástroja by sa mali podporovať činnosti týkajúce sa medzinárodnej spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti, pričom by sa malo vychádzať z činností, ktoré boli predtým podporované v rámci nariadenia Rady (Euratom) 2021/948⁶. Vonkajšia zložka je v súlade s vonkajšou činnosťou podporovanou podľa nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa]⁷ a dopĺňa ju.
- (6A) Vonkajšou zložkou nástroja by sa mala podporovať aj medzinárodná spolupráca založená na dohovoroch o jadrovej bezpečnosti a nakladaní s rádioaktívnym odpadom, mali by sa v nej nabádať partnerské krajiny, aby sa stali zmluvnými stranami týchto dohovorov, a umožniť pravidelné partnerské preskúmania ich vnútroštátnych systémov. Týmto partnerskými preskúmaniami sa poskytuje externé posúdenie aktuálneho stavu a výziev v oblasti jadrovej bezpečnosti v tretích krajinách, čím sa prispieva k programovaniu a prioritizácii podpory Únie na vysokej úrovni.
- (7) Vnútornou zložkou nástroja by sa mali podporovať činnosti Komisie v oblasti vyradovania jadrových zariadení z prevádzky a nakladania s rádioaktívnym odpadom (program JRC na vyradovanie z prevádzky a nakladanie s odpadom), pričom by sa mala zameriavať na jadrové záväzky Komisie vyplývajúce z jadrového výskumu, ktorý sa v minulosti uskutočnil v lokalitách Spoločného výskumného centra (JRC), konkrétne JRC-Geel v Belgicku, JRC-Karlsruhe v Nemecku, JRC-Ispra v Taliansku a JRC-Petten v Holandsku, a to na základe činností, ktoré boli predtým podporované podľa nariadenia Rady (Euratom) 2021/100⁸.

⁶ Nariadenie Rady (Euratom) 2021/948 z 27. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky nástroj pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti dopĺňajúci Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na základe Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a ktorým sa zrušuje nariadenie (Euratom) č. 237/2014 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) .../... [Globálna Európa], ktorým sa zriaďuje nástroj Globálna Európa (Ú. v. EÚ ..., ... ELI: ...).

⁸ Nariadenie Rady (Euratom) 2021/100 z 25. januára 2021, ktorým sa zriaďuje účelový program financovania na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a nakladanie s rádioaktívnym odpadom a ktorým sa zrušuje nariadenie (Euratom) č. 1368/2013 (Ú. v. EÚ L 34, 1.2.2021, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (8) Z hodnotení programov vyplynulo, že zložitá štruktúra financovania z prostriedkov Únie je faktorom, ktorý bráni vplyvu rozpočtu Únie administratívnym zaťažením, ktoré by sa malo podľa možností znížiť. Činnosti vykonávané v rámci medzinárodnej spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradovania jadrových výskumných zariadení JRC podľa nariadení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 sú preskupené tak, aby sa riadili jediným právnym aktom s cieľom znížiť administratívne zaťaženie.
- (9) Všeobecným cieľom nástroja je prispieť k vysokej úrovni jadrovej bezpečnosti, ochrany pred žiarením, bezpečného nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom, vyradovania jadrových zariadení z prevádzky a uplatňovania efektívnych a účinných bezpečnostných záruk pre jadrový materiál[...], a to transparentným a zodpovedným spôsobom.
- (10) Cieľom tohto nariadenia je takisto zabezpečiť väčšiu flexibilitu v prístupe k programovaniu, a to aj medzi spôsobmi poskytovania pomoci a oprávnenými subjektmi, s cieľom reagovať na nepredvídané potreby zistené v rámci hodnotení a konzultácií podľa nariadenia (Euratom) 2021/948.
- (11) Spolupráca poskytovaná Spoločenstvom podľa tohto nariadenia nie je zameraná na podporu jadrovej energie v partnerských krajinách⁹ ani na výstavbu nových jadrových elektrární a nemala by sa zameriavať na zvyšovanie príjmov z prevádzky jadrovej elektrárne na výrobu elektrickej energie a tepla.

⁹ Nariadenie Rady (Euratom) 2021/948 z 27. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky nástroj pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti dopĺňajúci Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na základe Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a ktorým sa zrušuje nariadenie (Euratom) č. 237/2014 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11A) Nástrojom by sa malo prispievať k posilneniu účinnej a nezávislej regulačnej kontroly a činností na rozvoj kapacít súvisiacich s bezpečnosťou v partnerských krajinách so zameraním predovšetkým na príslušné regulačné orgány a vo vhodných prípadoch na nimi určené organizácie technickej podpory.
- (12) [V tomto nariadení sa stanovuje orientačné finančné krytie pre celý nástroj. Na účely tohto nariadenia sa bežné ceny vypočítajú použitím pevného 2 % deflátora.]
- (13) V rýchlo sa meniacom hospodárskom, sociálnom a geopolitickom prostredí nedávne skúsenosti poukázali na potrebu pružnejšieho viacročného finančného rámca a výdavkových programov Únie. Na tento účel a v súlade s cieľmi tohto nariadenia by sa pri financovaní mali náležite zohľadniť vyvíjajúce sa politické potreby a priority Únie určené v príslušných dokumentoch uverejnených Komisiou, v záveroch Rady a uzneseniach Európskeho parlamentu, pričom by sa mala zabezpečiť dostatočná predvídateľnosť plnenia rozpočtu.

- (14) Na tento nástroj sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509¹⁰. Stanovujú sa v ňom pravidlá zostavovania a plnenia všeobecného rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, nefinančných donácií, verejného obstarávania a nepriameho riadenia vo forme finančných nástrojov a rozpočtových záruk.
- (15) [Výška rozpočtových prostriedkov pridelených na nástroj, ako aj programové obdobie a rozdelenie finančných prostriedkov medzi rôzne činnosti by sa mali preskúmať na základe výsledkov hodnotenia vykonaného podľa článku 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 202X/XXXX¹¹ [nariadenie o výkonnosti].]

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹¹ Nariadenie (EÚ) (EÚ, Euratom) .../... [nariadenie o výkonnosti] (Ú. v. EÚ, ..., ... ELI: ...).

- (16) V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013¹² a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95¹³, (Euratom, ES) č. 2185/96¹⁴ a (EÚ) 2017/1939¹⁵ majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a vo vhodných prípadoch ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať podvody a iné protiprávne konania poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371¹⁶. V súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 majú všetky osoby alebo subjekty, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov nevyhnutné práva a prístup a zabezpečiť, aby rovnocenné práva udelili všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie.

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹³ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁴ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (ďalej len „EPPO“) (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (17) [Nástroj sa má vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 202X/XXXX [nariadenie o výkonnosti], ktorým sa stanovujú pravidlá rámca sledovania výdavkov a výkonnosti rozpočtu vrátane pravidiel na zabezpečenie jednotného uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a zásady rodovej rovnosti uvedenej v článku 33 ods. 2 písm. f) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509, pravidiel monitorovania a vykazovania výkonnosti programov a činností Únie, pravidiel zriadenia portálu financovania z prostriedkov Únie a pravidiel hodnotenia programov, ako aj iných horizontálnych ustanovení uplatniteľných na všetky programy Únie, ako sú ustanovenia o informovaní, komunikácii a viditeľnosti.]
- (18) Formy financovania z prostriedkov Únie a spôsoby jeho vykonávania stanovené v tomto nariadení by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti dosiahnuť špecifické ciele akcií a výsledky s osobitným zreteľom na náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. Pri tejto voľbe by sa malo zvážiť aj využitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v zmysle článku 125 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

- (19) Koordinácia činností vykonávaných podľa tohto nariadenia by sa mala dosiahnuť prostredníctvom neustálej spolupráce a dialógu s členskými štátmi, partnerskými krajinami a ich príslušnými orgánmi, najmä s príslušnými regulačnými orgánmi v oblasti jadrovej bezpečnosti, bezpečnostných záruk pre jadrový materiál a vyradovania jadrových zariadení z prevádzky, aby sa predišlo duplicite.
- (20) [S cieľom zabezpečiť konzistentné vykonávanie vonkajších opatrení by sa na vykonávanie vonkajšej zložky nástroja mali vo vhodných prípadoch uplatňovať pravidlá a postupy stanovené v nariadení (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] a vo vykonávacích ustanoveniach na základe tohto nariadenia by sa malo odkazovať na ustanovenia uvedeného nariadenia.]
- (21) V prípade vonkajšej zložky nástroja by ročné alebo viacročné akčné plány a opatrenia uvedené v tomto nariadení mali predstavovať pracovné programy v zmysle nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Ročné alebo viacročné akčné plány by mali pozostávať zo súboru opatrení zoskupených do jedného dokumentu.
- (22) Akčné plány v rámci vonkajšej zložky nástroja by sa mali prijímať každoročne, pokiaľ nie je povahou a cieľmi činností odôvodnené prijatie viacročných plánov.
- (23) Komisia by mala prijať viacročné orientačné programy, ktoré sú v súlade s viacročnými orientačnými programami uvedenými v kapitole 1 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] a dopĺňajú ich.

- (24) Celkový politický rámec pre vykonávanie vonkajšej zložky nástroja by mali tvoriť politiky stanovené v dohodách o pridružení k nástroju, dohodách o partnerstve a spolupráci, mnohostranných dohodách, dohodách o spolupráci v oblasti jadrovej energie, memorandách o porozumení, zmluvách, dohovoroch a iných dohodách, ktorými sa zakladá vzťah medzi Spoločenstvom a jeho partnerskými krajinami, ako aj v záveroch Európskej rady a Rady, vyhláseniach zo samitov, záveroch zo zasadnutí na vysokej úrovni s partnerskými krajinami, oznámeniach Komisie a spoločných oznámeniach Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku. Pri rozhodovaní o účasti partnerských krajín na vonkajšej zložke nástroja sa musia dodržiavať príslušné právomoci Rady a Komisie podľa článku 101 Zmluvy o Euratome.
- (25) Z vonkajšej zložky nástroja sa môžu financovať akcie v ktorejkoľvek partnerskej krajine v súlade s kritériami stanovenými v tomto nariadení a s príslušnými dohodami, ktorými sa umožňuje účasť partnerskej krajiny na nástroji. Prioritu by mali mať osoby a subjekty z prístupujúcich krajín, kandidátskych krajín, potenciálnych kandidátskych krajín a krajín európskej susedskej politiky.
- (26) Medzinárodná spolupráca by mala byť založená na základných bezpečnostných zásadách stanovených v bezpečnostných normách agentúry MAAE, pričom by sa v relevantných prípadoch mali zohľadniť aj cezhraničné vplyvy na životné prostredie bez toho, aby to malo nepriaznivý vplyv na činnosti súvisiace s vykonávaním spolupráce a pomoci v rámci nástroja.

- (27) Vo výnimočných prípadoch možno v záujme dosiahnutia cieľov nariadenia spolupracovať v rámci nástroja s partnerskými krajinami, ktoré nie sú schopné dosiahnuť kritériá na to, aby boli zmluvnými stranami medzinárodných nástrojov, najmä ak sa na takúto účasť vzťahujú podmienky týkajúce sa štátnosti, členstva alebo uznania v rámci Organizácie Spojených národov alebo iných relevantných mnohostranných dohôd, alebo ak prebieha proces pristúpenia k takýmto medzinárodným nástrojom.
- (28) Vzhľadom na pretrvávajúcu potrebu zvýšiť bezpečnosť mierového využívania jadrovej energie v partnerských krajinách a pri zohľadnení súčasného a budúceho vývoja v tejto oblasti by mal nástroj sledovať ciele podpory najvyššej úrovne jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením, podpory zodpovedného a bezpečného nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom a účinného a efektívneho uplatňovania bezpečnostných záruk pre jadrový materiál v partnerských krajinách. To by malo okrem iného zahŕňať sanáciu rádiologicky kontaminovaných pôvodných lokalít, posilnenie regulačných kapacít a súvisiacich spôsobilostí na zaistenie jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením pri súčasných aplikáciách a budúcom vývoji mierového využívania jadrovej energie, ako aj rádiologickú ochranu pri nových lekárskejších aplikáciách zahŕňajúcich ionizujúce žiarenie.

- (29) [Ruská útočná vojna proti Ukrajine spôsobuje škody na ukrajinskej infraštruktúre vrátane jadrových elektrární tejto krajiny, ako to dokazuje útok dronu 14. februára 2025 na nový bezpečnostný kryt černobyľskej jadrovej elektrárne. Pokiaľ ide o podporu Únie pre potreby súvisiace s Ukrajinou v oblasti jadrovej bezpečnosti, rozpočtové prostriedky mobilizované z rezervy pre Ukrajinu uvedenej v článku 6 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 202X/XXXX [nariadenie o VFR] sa môžu poskytnúť na podporu poskytovanú v rámci vonkajšej zložky nástroja vo forme nenávratnej podpory, finančných nástrojov a tvorby rezerv na rozpočtovú záruku. Podpora poskytovaná Ukrajine v rámci vonkajšej zložky nástroja podľa tohto nariadenia vo forme úverov podľa rozhodnutia Rady 77/270/Euratom by sa mala poskytovať v rámci sumy stanovenej v rozhodnutí Rady 77/270/Euratom a maximálnej hranice uvedenej v článku 6 ods. 2 druhom pododseku nariadenia o nástroji Globálna Európa. Ak sa tieto úvery majú poskytnúť Ukrajine ako zvrchovanému štátu, mali by byť kryté zárukou poskytnutou v súlade s článkom 2 ods. 3 druhým pododsekom nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 202X/XXXX [nariadenie o VFR]. Preto je vhodné stanoviť výnimku z článku 214 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a nestanoviť žiadnu mieru tvorby rezerv pre tieto úvery pre Ukrajinu, ako sa stanovuje v článku 24 ods. 3 poslednom odseku nariadenia o nástroji Globálna Európa.]
- (30) [S cieľom zabezpečiť konzistentnosť by sa rozpočtové záruky a finančné nástroje, a to aj v kombinácii s nenávratnou podporou ako súčasť operácií kombinovaného financovania, v rámci vonkajšej zložky nástroja mali vykonávať v súlade s platnými pravidlami nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] prostredníctvom dohôd uzavretých v súvislosti s týmto druhom podpory v rámci mechanizmov vykonávania nástroja Globálna Európa.]

- (31) [Pokiaľ ide o vonkajšiu zložku, ak sa má podpora Únie v rámci nástroja poskytovať vo forme rozpočtovej záruky alebo finančného nástroja, a to aj v kombinácii s nenávratnou podporou ako súčasť operácií, je potrebné, aby sa takáto podpora poskytovala výlučne prostredníctvom mechanizmov vykonávania nástroja Globálna Európa v súlade s uplatniteľnými pravidlami mechanizmov vykonávania programu Globálna Európa.]
- (32) Úzka spolupráca s medzinárodnými organizáciami, ktoré sledujú podobné ciele, ako sú ciele tohto nástroja, ako sa uvádza v hlave II kapitole 10 Zmluvy o Euratome, najmä s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE), sa považuje za nevyhnutnú pre úspešnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti.
- (33) Najefektívnejšie využitie dostupných zdrojov možno dosiahnuť súdržnosťou a komplementárnosťou medzi nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti, ako aj vytvorením synergii s inými politikami a programami Únie. S cieľom maximalizovať vplyv kombinovaných intervencií na dosiahnutie spoločného cieľa by sa týmto nariadením malo umožniť kombinovať financovanie s inými programami Spoločenstva a Únie za predpokladu, že príspevky nepokrývajú tie isté náklady.

- (34) Predchádzajúcim finančným programom podľa nariadenia (Euratom) 2021/100 sa preukázala dodatočná pridaná hodnota Spoločenstva prostredníctvom zhromažďovania a šírenia poznatkov. Na základe článku 8 Zmluvy o Euratome a podľa článku 7 smernice Rady 2011/70/Euratom¹⁷ je centrum JRC zodpovedné za spravovanie svojich historických jadrových záväzkov a vyradenie svojich jadrových zariadení, ktoré už boli odstavené, z prevádzky v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi. Oznámením Európskemu parlamentu a Rade¹⁸ bol preto v roku 1999 v JRC spustený program na vyradenie jadrových zariadení z prevádzky a nakladanie s odpadom a Komisia odvtedy poskytuje pravidelné aktualizované informácie o pokroku v uvedenom programe¹⁹.
- (35) Komisia dospela k záveru, že najlepšou možnosťou na splnenie požiadaviek vyplývajúcich z článku 5 ods. 1 písm. f) a článku 7 smernice Rady 2011/70/Euratom je vykonávanie stratégie spájajúcej činnosti vyradenia z prevádzky a nakladania s rádioaktívnym odpadom spolu s iniciovaním dobrovoľných diskusií medzi JRC a hostiteľskými členskými štátmi o možnom prevode záväzkov súvisiacich s vyradením z prevádzky a nakladaním s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom v prípade vzájomných dohôd medzi Komisiou a hostiteľskými členskými štátmi. JRC by malo zabezpečiť a udržiavať primerané zdroje na plnenie svojich povinností týkajúcich sa vyradenia z prevádzky a bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom.

¹⁷ Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade zo 17. marca 1999 o vyradení zastaraných jadrových zariadení z prevádzky a nakladaní s odpadom: historické záväzky vyplývajúce z jadrových činností vykonávaných v centre JRC podľa Zmluvy o Euratome [COM (1999) 114 final].

¹⁹ SEC(2004) 624, KOM(2008) 903 a COM(2013) 734.

- (36) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁰.
- (37) Komisia by mala prijať okamžité uplatniteľné vykonávacie akty na prijatie alebo zmenu ročných alebo viacročných akčných plánov a opatrení v rámci vonkajšej zložky nástroja, ak sa to vyžaduje z vážnych a naliehavých dôvodov v riadne odôvodnených prípadoch týkajúcich sa potreby rýchlej reakcie Spoločenstva.
- (38) V súlade s článkom 9 rozhodnutia Rady 2010/427/EÚ vysoký predstaviteľ ako podpredseda Komisie zabezpečuje celkovú politickú koordináciu vonkajšej činnosti Únie, pričom zabezpečuje jej jednotnosť, konzistentnosť a účinnosť, najmä prostredníctvom vykonávania tohto nástroja.
- (39) Odkazy na nástroje vonkajšej pomoci uvedené v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ²¹ by sa mali považovať za odkazy na toto nariadenie a na nariadenia v ňom uvedené. Komisia by mala zabezpečiť, aby sa toto nariadenie vykonávalo v súlade s úlohou Európskej služby pre vonkajšiu činnosť stanovenou v uvedenom rozhodnutí.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²¹ Rozhodnutie Rady 2010/427/EÚ z 26. júla 2010 o organizácii a fungovaní Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (Ú. v. EÚ L 201, 3.8.2010, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (40) S cieľom zabezpečiť kontinuitu pri poskytovaní podpory v príslušných oblastiach politiky a umožniť začatie vykonávania od začiatku viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034 by sa toto nariadenie malo uplatňovať od 1. januára 2028.
- (41) V rámci reštriktívnych opatrení Únie, ktoré boli prijaté na základe článku 29 Zmluvy o EÚ a článku 215 ods. 2 ZFEÚ, sa nemôžu priamo ani nepriamo poskytnúť žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje určeným fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom ani v ich prospech. Preto by takéto fyzické alebo právnické osoby, subjekty alebo orgány, ako aj právnické osoby, subjekty alebo orgány, ktoré vlastnia alebo kontrolujú, nemali byť podporované.
- (42) Nariadenia (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 by sa preto mali zrušiť,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto nariadením sa [na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034] zriaďuje nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradovania jadrových zariadení z prevádzky (ďalej len „nástroj“).
2. Stanovujú sa ním ciele nástroja, jeho orientačný rozpočet [na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034], formy financovania z prostriedkov Únie a pravidiel poskytovania takéhoto financovania v rámci nástroja. Zaoberá sa aj špecifikami oboch jednotlivých zložiek nástroja: vonkajšej zložky a vnútornej zložky.

Článok 2

Ciele nástroja

1. Všeobecným cieľom vonkajšej zložky nástroja je prispieť k vysokej úrovni jadrovej bezpečnosti, ochrany pred žiarením, bezpečného nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom, vyradovania jadrových zariadení z prevádzky a uplatňovania efektívnych a účinných bezpečnostných záruk pre jadrový materiál[...] v partnerských krajinách v súlade s nariadením (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] a na základe činností v rámci Spoločenstva vrátane príslušného regulačného rámca Euratomu.

Na účely tohto nariadenia má pojem „partnerská krajina“ význam vymedzený v článku 2 bode 10 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa].
2. Všeobecným cieľom vnútornej zložky nástroja je podporovať vyradovanie jadrových zariadení Komisie v lokalitách Spoločného výskumného centra (JRC) z prevádzky v súlade s potrebami stanovenými v príslušných plánoch vyradovania z prevádzky a bezpečne nakladať so súvisiacim vyhoretým palivom, jadrovým materiálom a rádioaktívnym odpadom. Okrem toho sa nástrojom podporuje výmena skúseností, know-how, najlepších postupov a znalostí získaných pri procese demontáže a vyradovania jadrových zariadení z prevádzky a nakladania s výsledným rádioaktívnym odpadom, ktoré sa budú v štruktúrovanej forme poskytovať zainteresovaným stranám Spoločenstva.

3. Vonkajšia zložka nástroja má tieto špecifické ciele:

- a) presadzovať kultúru účinnej jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením a uplatňovanie najvyšších noriem jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením vrátane bezpečnostne relevantnej ochrany dodávok, pripravenosti a reakcie na núdzové situácie, rozvoja kapacít a transparentnosti rozhodovacích procesov orgánov v partnerských krajinách;
- b) podporovať zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnym odpadom, vyradovanie bývalých jadrových lokalít a zariadení z prevádzky a ich sanáciu v partnerských krajinách;
- c) posilňovať efektívne a účinné bezpečnostné záruky týkajúce sa jadrového materiálu v partnerských krajinách.

V akciách v rámci vonkajšej zložky sa uprednostňuje posilnenie účinnej a nezávislej regulačnej kontroly a činností zameraných na rozvoj kapacít v partnerských krajinách, a to aj prostredníctvom podpory príslušných regulačných orgánov a vo vhodných prípadoch nimi určených organizácií technickej podpory.

4. Vnútna zložka nástroja má tieto špecifické ciele:

- a) podporovať plán vyradovania z prevádzky a v súlade s vnútroštátnym právom hostiteľského členského štátu vykonávať činnosti demontáže a dekontaminácie jadrových zariadení Komisie v lokalitách JRC, vykonávať bezpečné nakladanie so súvisiacim rádioaktívnym odpadom a v prípade potreby vykonávať prípravu na potenciálny prevod súvisiacich jadrových záväzkov z JRC na hostiteľský členský štát;
- b) v prípade JRC pokračovanie v rozvíjaní väzieb a výmen medzi zainteresovanými stranami Únie vrátane regulačných orgánov, priemyslu a inštitúcií odbornej prípravy v oblasti vyradovania jadrových zariadení z prevádzky s cieľom zabezpečiť systematické šírenie znalostí, najlepších postupov a získaných poznatkov a výmenu skúseností vo všetkých relevantných oblastiach, ako sú regulácia a odborná príprava, a rozvíjanie potenciálnych synergií na úrovni Únie.

Prevod uvedený v prvom pododseku písm. a) je pre každý hostiteľský členský štát dobrovoľný a podlieha dvojstrannej dohode uzavretej medzi Komisiou a hostiteľským členským štátom.

V dvojstrannej dohode sa uvedie, že všetky náklady na vyradenie jadrových zariadení Komisie z prevádzky v lokalitách JRC a na skladovanie súvisiaceho rádioaktívneho odpadu hradí Spoločenstvo a sú v plnom súlade so smernicou Rady 2011/70/Euratom. Dobrovoľné diskusie medzi Komisiou a hostiteľským členským štátom o potenciálnom prevode záväzkov uvedených v prvom pododseku písm. a) sa môžu iniciovať najneskôr do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

[Článok 3

Rozpočet

1. Orientačné finančné krytie na vykonávanie nástroja na obdobie od 1. januára 2028 do 31. decembra 2034 sa stanovuje na 966 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Okrem toho sa vo vhodných prípadoch môžu v súlade s článkom 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 202X/XXXX [nariadenie o VFR] použiť na poskytnutie podpory Únie Ukrajine podľa tohto nariadenia finančné zdroje pre Ukrajinu mobilizované prostredníctvom článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] z rezervy pre Ukrajinu.
3. Na pokrytie potrebných výdavkov a s cieľom umožniť riadenie akcií nedokončených do konca nástroja možno rozpočtové prostriedky zahrnúť do rozpočtu Únie aj po roku 2034.
4. Finančné krytie uvedené v odseku 1 tohto článku, finančné zdroje uvedené v odseku 2 tohto článku a sumy dodatočných zdrojov uvedené v článku 3 sa môžu použiť aj na technickú a administratívnu pomoc pri vykonávaní nástroja, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti, systémy a platformy informačných technológií na úrovni inštitúcií, informačné a komunikačné činnosti a činnosti zviditeľňovania vrátane inštitucionálnej komunikácie o politických prioritách Únie, ako aj na všetku ostatnú technickú a administratívnu pomoc alebo výdavky na zamestnancov, ktoré vzniknú Komisii pri riadení nástroja.

5. V prípade vonkajšej zložky nástroja sa na vykonávanie tohto nariadenia uplatňujú pravidlá a postupy týkajúce sa prenosov, ročných čiastkových platieb, splátok, príjmov a vymožených prostriedkov z finančných nástrojov financovaných v rámci tohto nástroja alebo jeho predchodcov a prebytkov z rozpočtových záruk a úverov poskytnutých v rámci tohto nástroja alebo jeho predchodcov, ktoré sú stanovené v článku 22 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa].]

Článok 4

Ďalšie zdroje

Dodatočné finančné alebo nefinančné príspevky na nástroj môžu poskytovať členské štáty, inštitúcie, orgány a agentúry Únie, partnerské krajiny, medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie alebo iné tretie strany. Dodatočné finančné príspevky predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 2 písm. a), d) alebo e) alebo článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

1. Nástroj sa vykonáva v synergii s inými programami Spoločenstva a Únie. Príspevok možno poskytnúť aj na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok Spoločenstva a Únie z iného programu. Na zodpovedajúci príspevok sa uplatňujú pravidlá príslušného programu Únie alebo sa na všetky príspevky môže uplatňovať jednotný súbor pravidiel a môže sa prijať jediný právny záväzok. Ak sa príspevok Únie zakladá na oprávnených nákladoch, kumulatívna podpora z rozpočtu Únie nepresiahne celkové oprávnené náklady na akciu a môže sa vypočítať na pomernom základe v súlade s podmienkami podpory.
2. Postupy udeľovania v rámci nástroja sa môžu v rámci priameho alebo nepriameho riadenia vykonávať spoločne s členskými štátmi, inštitúciami, orgánmi a agentúrami Únie, partnerskými krajinami, medzinárodnými organizáciami, medzinárodnými finančnými inštitúciami alebo inými tretími stranami (ďalej len „partneri v spoločnom postupe udeľovania“) za predpokladu, že je zabezpečená ochrana finančných záujmov Únie. Takéto postupy podliehajú jedinému súboru pravidiel a vedú k uzavretiu jediného právneho záväzku. Na tento účel môžu partneri v spoločnom postupe udeľovania sprístupniť pre nástroj zdroje v súlade s článkom [4] tohto nariadenia alebo môžu byť v príslušných prípadoch v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 poverení vykonávaním postupu udeľovania. V prípade spoločných postupov udeľovania môžu byť zástupcovia partnerov spoločného postupu udeľovania aj členmi komisie pre vyhodnotenie uvedenej v článku 153 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

Článok 6

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie

1. Nástroj sa vykonáva v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 v rámci priameho riadenia alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku 62 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.
2. Finančné prostriedky Únie možno poskytovať v akejkoľvek forme v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509, najmä vo forme grantov, cien, verejného obstarávania, nefinančných donácií, rozpočtových záruk, finančných nástrojov a operácií kombinovaného financovania.

KAPITOLA II

VYKONÁVANIE JEDNOTLIVÝCH ZLOŽIEK NÁSTROJA

ODDIEL 1: OSOBITNÉ USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA VONKAJŠEJ ZLOŽKY NÁSTROJA

Článok 7

Politický rámec

Politiky stanovené v dohodách o pridružení, dohodách o partnerstve a spolupráci vrátane dohôd o spolupráci v oblasti jadrovej energie, mnohostranných dohodách, právne nezáväzných nástrojoch, ako sú memorandá o porozumení, zmluvy, dohovory, vyhlásenia a iné dohody, ktorými sa stanovuje vzťah medzi Úniou a/alebo Spoločenstvom a jej partnerskými krajinami, ako aj závery Európskej rady a závery Rady, vyhlásenia zo samitov, závery zo zasadnutí na vysokej úrovni s partnerskými krajinami, stratégie a oznámenia Komisie a spoločné oznámenia Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku predstavujú celkový politický rámec pre vykonávanie tohto nástroja.

Vykonávanie a oprávnenosť v súlade s nástrojom Globálna Európa

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení uvedené inak, financovanie Únie pre vonkajšiu zložku nástroja sa vykonáva v súlade s týmto nariadením, nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509 a vo vhodných prípadoch s hlavou II kapitolou II a kapitolou III nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] s výnimkou článku 19, článku 20 ods. 2 a 3 a článku 26 uvedeného nariadenia. Pravidlá oprávnenosti stanovené v článku 20 ods. 1 a ods. 4 až 12 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] sa uplatňujú na všetky akcie financované v rámci vonkajšej zložky.
2. [Ak sa podpora Únie poskytuje vo forme rozpočtovej záruky alebo finančného nástroja vrátane prípadov, keď sa kombinuje s nenávratnou podporou v rámci operácie kombinovaného financovania, poskytuje sa výlučne prostredníctvom mechanizmov vykonávania nástroja Globálna Európa a vykonáva sa v súlade s uplatniteľnými pravidlami mechanizmov vykonávania nástroja Globálna Európa prostredníctvom dohôd uzavretých na tento druh podpory v rámci mechanizmov vykonávania nástroja Globálna Európa.]
3. [Podpora Únie vo forme rozpočtovej záruky sa poskytuje do maximálnej výšky rozpočtovej záruky stanovenej v nariadení o Globálnej Európe.]
4. [Ak sa v rámci nástroja využíva mechanizmus vykonávania nástroja Globálna Európa, zabezpečí sa tvorba rezerv na rozpočtovú záruku a financovanie finančných nástrojov vrátane prípadov, keď sa kombinuje s nenávratnou podporou vo forme operácie kombinovaného financovania.]

Článok 9

Úvery Euratomu

1. [Podpora Únie Ukrajine vo forme úverov podľa rozhodnutia Rady 77/270/Euratom sa poskytuje v rámci maximálnej sumy uvedenej v článku 6 ods. 2 druhom pododseku nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa]. Ustanovenia článku 24 ods. 3 posledného odseku nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa] sa vzťahujú na úvery Ukrajine podľa rozhodnutia Rady 77/270/Euratom.]
2. Mierou tvorby rezerv na podporu Únie vo forme úverov Arménsku podľa rozhodnutia Rady 77/270/Euratom je miera tvorby rezerv stanovená v článku 24 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa].

Viacročné orientačné programy

1. Vykonávanie vonkajšej zložky nástroja sa uskutočňuje prostredníctvom viacročných orientačných programov prijatých prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17 ods. 2. Takéto viacročné orientačné programy:
 - a) sa zameriavajú na poskytovanie koherentného rámca pre spoluprácu medzi Spoločenstvom a dotknutými partnerskými krajinami alebo regiónmi spôsobom, ktorý je v súlade s celkovým účelom a rozsahom pôsobnosti, cieľmi, so zásadami a s politikou Spoločenstva a na základe politického rámca uvedeného v článku 7 tohto nariadenia;
 - b) predstavujú všeobecný základ pre spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti v rámci nástroja a stanovujú sa v nich ciele Spoločenstva pre spoluprácu so zreteľom na potreby dotknutých krajín, priority Spoločenstva, medzinárodnú situáciu a činnosti dotknutých partnerských krajín;
 - c) uvádza sa v nich pridaná hodnota spolupráce uvedenej v písmene b) a spôsob, ako sa vyhnúť prekryvaniu s inými programami a iniciatívami, najmä programami a iniciatívami medzinárodných organizácií sledujúcich podobné ciele a programami a iniciatívami iných významných darcov;
 - d) stanovujú sa v nich geografické a politické priority vybrané na financovanie z prostriedkov Únie, špecifické ciele a vo vhodných prípadoch orientačné finančné príspevky a spôsoby vykonávania;

- e) vychádzajú z dialógu s partnerskými krajinami alebo regiónmi, do ktorého sú zapojené príslušné zainteresované strany, najmä vládne a regulačné orgány a nimi určené organizácie, a v prípade potreby aj z konzultácií so Skupinou európskych regulačných orgánov pre jadrovú bezpečnosť (ďalej len „ENSREG“) zriadenou rozhodnutím Komisie 2007/530/Euratom²².

2. Viacročné orientačné programy sa môžu v prípade potreby preskúmať ad hoc, ak je to potrebné na ich účinné vykonávanie, najmä ak dôjde k významným zmenám v politickom rámci uvedenom v článku 7 alebo v dôsledku krízovej situácie alebo situácie po kríze. Postup preskúmania uvedený v článku 17 ods. 2 sa uplatňuje aj na zmeny viacročných orientačných programov.

Článok 11

Prijímanie akčných plánov a opatrení

1. Komisia prijíma v rámci vonkajšej zložky nástroja ročné akčné plány. Komisia však môže prijať viacročné akčné plány, ak je to odôvodnené povahou a cieľmi činností.
2. Ročné alebo viacročné akčné plány a opatrenia v rámci vonkajšej zložky nástroja predstavujú pracovné programy v zmysle nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Akčné plány a opatrenia zohľadňujú konkrétny kontext a pre každú akciu špecifikujú prvky stanovené v článku 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Globálna Európa].

²² Rozhodnutie Komisie 2007/530/Euratom zo 17. júla 2007 o zriadení európskej skupiny na vysokej úrovni pre jadrovú bezpečnosť a nakladanie s odpadom (Ú. v. EÚ L 195, 27.7.2007, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

3. Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov akčné plány a opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 17 ods. 2.
4. Postup preskúmania uvedený v odseku 3 sa nevyžaduje pri:
- a) osobitných opatreniach a podporných opatreniach, v prípade ktorých finančné prostriedky Únie nepresahujú 5 miliónov EUR;
 - b) technických zmenách za predpokladu, že sa nimi podstatným spôsobom neovplyvnia ciele príslušného akčného plánu alebo opatrenia, ako napríklad:
 - i) zmena spôsobu vykonávania;
 - ii) prerozdelenie finančných prostriedkov medzi akciami, ktoré sú súčasťou akčného plánu;
 - iii) zvýšenie rozpočtu na akčné plány a opatrenia najviac o 20 % tohto rozpočtu a najviac na 5 miliónov EUR;
- Osobitné opatrenia a podporné opatrenia, ako aj ich technické zmeny prijaté v súlade s týmto odsekom, sa oznamujú členským štátom prostredníctvom výboru uvedeného v článku 17 ods. 1 do jedného mesiaca od ich prijatia. Oznamujú sa aj Európskemu parlamentu.
5. Komisia prijme z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov, v súvislosti s ktorými je potrebná rýchla reakcia Spoločenstva, okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 17 ods. 3 na účely prijatia alebo zmeny akčných plánov alebo opatrení uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku.

Kritériá medzinárodnej spolupráce

1. Z vonkajšej zložky nástroja sa môžu v súlade s kritériami stanovenými v tomto článku financovať akcie v partnerských krajinách.
2. Základom spolupráce je spoločné porozumenie alebo recipročná dohoda medzi partnerskou krajinou a Spoločenstvom.
3. Partnerské krajiny, ktoré chcú spolupracovať so Spoločenstvom v oblasti bezpečnostných záruk pre jadrový materiál, musia byť zmluvnými stranami Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a musia mať uzavretú dohodu o komplexných bezpečnostných zárukách s agentúrou MAAE alebo musia mať platný dodatkový protokol s agentúrou MAAE.
4. Partnerské krajiny, ktoré chcú spolupracovať so Spoločenstvom v oblasti jadrovej bezpečnosti, musia byť zmluvnými stranami Dohovoru o jadrovej bezpečnosti a Spoločného dohovoru o bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom alebo iných príslušných dohovorov, alebo musia podniknúť kroky preukazujúce pevný záväzok pristúpiť k takýmto dohovorom.

5. Partnerské krajiny, ktoré chcú spolupracovať so Spoločenstvom v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové situácie, ochrany pred žiarením alebo nakladania s rádioaktívnym odpadom a ktoré nie sú zmluvnými stranami medzinárodných nástrojov uvedených v odsekoch 3 a 4, nesmú mať na svojom území žiadne jadrové zariadenia.
6. Spolupráca s partnerskými krajinami, ktoré nie sú zmluvnými stranami medzinárodných nástrojov uvedených v odsekoch 3 a 4 a nemajú na svojom území žiadne jadrové zariadenia, je možná len na priamu žiadosť dotknutých partnerských krajín a obmedzuje sa na podporu, o ktorú tieto krajiny požiadajú v prípade jadrovej havárie alebo radiačnej havárie alebo rádiologickej havarijnej situácie, ako sa uvádza v Dohovore o včasnom oznamovaní jadrovej havárie a Dohovore o pomoci v prípade jadrovej havárie alebo radiačnej havárie.
7. Vo výnimočných prípadoch možno v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 2 ods. 3 spolupracovať v rámci tohto nástroja s partnerskými krajinami, ktoré nie sú schopné dosiahnuť kritériá na to, aby boli zmluvnými stranami medzinárodných nástrojov uvedených v odsekoch 3 a 4, najmä ak sa na takúto účasť vzťahujú podmienky týkajúce sa štátnosti, členstva alebo uznania v rámci Organizácie Spojených národov alebo iných relevantných mnohostranných dohôd, alebo ak prebieha proces pristúpenia k takýmto medzinárodným nástrojom.
8. S cieľom zabezpečiť a monitorovať súlad s cieľmi nástroja, ktoré sa týkajú spolupráce, dotknutá partnerská krajina akceptuje hodnotenie prijatých akcií. Týmto hodnotením sa umožní monitorovanie a overovanie súladu s cieľmi a je podmienkou ďalších platieb príspevkov Spoločenstva.

9. Pri spolupráci s partnerskými krajinami v rámci tohto nástroja sa v prípade potreby zohľadnia medzinárodne uznávané zásady a metódy relevantné pre potenciálne cezhraničné vplyvy na životné prostredie, ktoré môžu vyplývať z jadrových zariadení v partnerských krajinách, vrátane tých, ktoré sú spojené so scenármi bežnej prevádzky a havárií. Členský štát, ktorý bude pravdepodobne priamo ovplyvnený potenciálnymi cezhraničnými vplyvmi jadrových zariadení v partnerskej krajine, môže požiadať Komisiu, aby spolupracovala s partnerskou krajinou s cieľom získať relevantné informácie.
10. Prevádzkovatelia jadrových elektrární v partnerských krajinách môžu získať podporu vo výnimočných, časovo obmedzených prípadoch špecifických pre danú lokalitu vrátane núdzových situácií súvisiacich s jadrovou bezpečnosťou, vypracovania stratégie na riešenie odporúčaní vyplývajúcich z partnersky preskúmaných posúdení rizík a bezpečnosti skupiny ENSREG vrátane záťažových testov a tematických partnerských preskúmaní, vypracovania kritérií a koncepcií zameraných na dosiahnutie najvyšších noriem nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom, vypracovania stratégií na zaistenie bezpečného vyradovania zastaraných jadrových zariadení z prevádzky a uplatňovania efektívnych a účinných záruk, ako aj riadenia znalostí a odbornej prípravy v oblasti jadrovej bezpečnosti.

Článok 13

EURÓPSKA SLUŽBA PRE VONKAJŠIU ČINNOSŤ (ESVČ)

Vonkajšia zložka nástroja sa vykonáva s prihliadnutím na úlohu ESVČ stanovenú v rozhodnutí Rady 2010/427/EÚ, najmä v jeho článkoch 3 a 9.

ODDIEL 2: OSOBITNÉ USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA VNÚTORNEJ ZLOŽKY NÁSTROJA

Článok 14

Pracovné programy

1. Vnútna zložka nástroja sa vykonáva prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509. Pracovné programy sa prijímajú v súlade s postupom stanoveným v článku 4 rozhodnutia Komisie 96/282/Euratom.
2. Pracovný program pre vnútornú zložku nástroja:
 - a) sa zameriava na poskytnutie prehľadu činností plánovaných na obdobie, na ktoré sa vzťahuje viacročný pracovný program;
 - b) tvorí všeobecný základ pre vykonávanie činností, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a vychádza z najprísnejších noriem jadrovej bezpečnosti a najlepších postupov pri riešení jadrových záväzkov Spoločenstva.

Vykonávanie a formy financovania z prostriedkov Únie a kritériá oprávnenosti na vykonávanie vnútornej zložky nástroja

Ak nie je v tomto nariadení stanovené inak, financovanie vnútornej zložky nástroja z prostriedkov Únie sa vykonáva v súlade s týmto nariadením a nariadením (EÚ, Euratom) 2024/2509.

Na financovanie z prostriedkov Únie v rámci vnútornej zložky nástroja sú oprávnené len tieto činnosti:

- a) bezpečná konzervácia a prevádzka odstavených jadrových zariadení;
- b) demontáž zastaraných alebo nepoužívaných jadrových zariadení alebo oboje;
- c) bezpečné nakladanie s rádioaktívnym odpadom a vyhoretým palivom vrátane zberu, charakterizácie, spracovania, prepravy a skladovania;
- d) zníženie zásob jadrového materiálu v lokalitách JRC;
- e) príprava a výstavba zariadení na nakladanie s rádioaktívnym odpadom;
- f) vypracovanie a aktualizácia plánov vyradovania jadrových zariadení z prevádzky, technických štúdií a licenčných spisov;
- g) externá podpora pri navrhovaní, hodnotení a riadení projektov;
- h) prevádzková podpora vrátane ochrany pred žiarením, údržby vybavenia a zariadení;
- i) dobrovoľné diskusie s hostiteľskými členskými štátmi v súvislosti s potenciálnym prevodom jadrových záväzkov Komisie;
- j) komunikácia a spolupráca s externými zainteresovanými stranami;
- k) zhromažďovanie, vytváranie, hodnotenie a šírenie znalostí o vyradovaní jadrových zariadení z prevádzky vrátane odbornej prípravy;
- l) akákoľvek iná činnosť podporujúca vyradovanie jadrových zariadení Komisie v lokalitách JRC z prevádzky a získavanie znalostí o vyradovaní jadrových zariadení z prevádzky a nakladaní s jadrovým odpadom, ako sa uvádza v článku 2.

Zabezpečovanie výmeny znalostí

1. Znalosti získané pri vykonávaní programu JRC na vyrad'ovanie jadrových zariadení z prevádzky a nakladanie s odpadom, ako aj programu pomoci na vyrad'ovanie z prevádzky zriadeného podľa nariadenia (EÚ) 202X/XXXX [Ignalina]²³ sa šíria na úrovni Spoločenstva.
2. Činnosti zamerané na vykonávanie činnosti uvedenej v odseku 1 sa financujú v rámci nástroja. JRC koordinuje štruktúrovanie znalostí a ich šírenie v členských štátoch.
3. Proces šírenia znalostí sa zahrnie do pracovných programov uvedených v článku 14 a vymedzí sa v nich.

²³ Nariadenie Rady (EÚ) .../..., ktorým sa zriaďuje program pomoci na vyrad'ovanie jadrovej elektrárne Ignalina v Litve z prevádzky na obdobie 2028 – 2034 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/101 (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...).

KAPITOLA III

VYKONÁVACIE PRÁVOMOCI, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 17

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor pre vonkajšiu zložku nástroja. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011 a zasadá raz ročne.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.
4. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, uvedený postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.

5. V súlade s medzinárodnými dohodami, ktoré uzavrela Únia, môžu byť na zasadnutia výboru ako pozorovatelia prizvaní zástupcovia partnerských krajín alebo medzinárodných organizácií za podmienok stanovených v jeho rokovacom poriadku s prihliadnutím na bezpečnosť a verejný poriadok Únie alebo jej členských štátov. Zástupcovia partnerských krajín alebo medzinárodných organizácií sa nezúčastňujú na rokovaníach o otázkach týkajúcich sa kritérií oprávnenosti podľa článkov 8 a 12 tohto nariadenia.
6. Členské štáty môžu požiadať o preskúmanie akejkol'vek inej záležitosti týkajúcej sa vykonávania nástroja.

Článok 18

Zrušenie

Nariadenia (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 sa zrušujú s účinnosťou od 1. januára 2028.

Článok 19

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá vplyv na pokračovanie ani zmenu dotknutých akcií vykonávaných podľa nariadení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948, ktoré sa na ne vzťahujú aj naďalej až do ich ukončenia.
2. Z finančného krytia nástroja sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi nástrojom a opatreniami prijatými podľa nariadení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948.

Článok 20

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2028.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka
